

Kenmerk	W10.02.0452/II
Datum advies	13 januari 2003
Vindplaats	Bijvoegsel Staatscourant 8 juli 2003, nr 128

Volledige tekst

Ontwerpbesluit met nota van toelichting houdende regels met betrekking tot de prijsaanduiding van producten ter vervanging van het Besluit prijsaanduiding goederen 1980 in verband met de aanpassing aan de systematiek en de terminologie van de EG-richtlijn betreffende de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten (Besluit prijsaanduiding producten 2002).

Bij Kabinetsmissive van 10 oktober 2002, no.02.004620, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Economische Zaken, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit met nota van toelichting houdende regels met betrekking tot de prijsaanduiding van producten ter vervanging van het Besluit prijsaanduiding goederen 1980 in verband met de aanpassing aan de systematiek en de terminologie van de EG-richtlijn betreffende de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten (Besluit prijsaanduiding producten 2002).

Het ontwerpbesluit regelt de bekendmaking van de prijzen aan de consument. Het heeft tot doel de prijzenregelgeving te laten aansluiten bij Richtlijn nr.98/6/EG (hierna: de Richtlijn)(*zie noot 1*). De implementatietermijn van de Richtlijn is verstreken op 18 maart 2000.

De Raad van State onderschrijft de strekking van het ontwerpbesluit, maar maakt een aantal opmerkingen met betrekking tot Bijlage I, categorie E, van het ontwerpbesluit, de los verkochte producten, de koop op afstand, de inwerkingtreding van de wijziging Prijzenwet en het beoogde resultaat. De Raad is van oordeel dat in verband daarmee aanpassing van het besluit wenselijk is.

1. Bijlage I, categorie E

Artikel 3, tweede lid, van het ontwerpbesluit biedt de mogelijkheid om af te zien van de aanduiding van de prijs per meeteenheid én de verkoopprijs voor bepaalde in Bijlage I genoemde producten. Voor de categorieën A tot en met D van de bijlage geldt dat sprake is van implementatie van artikel 3, tweede lid, van de Richtlijn. Dit geldt niet voor categorie E. Hetgeen is bepaald in onderdeel E geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen:

a. De nota van toelichting vermeldt bij artikel 3, tweede lid, van het ontwerpbesluit dat voor de producten, genoemd in Bijlage I, onder E, gebruik is gemaakt van de vrijstellingsmogelijkheid van artikel 5, eerste lid, van de Richtlijn. Op grond van artikel 5, eerste lid, van de Richtlijn behoeft de prijs per meeteenheid voor de aldaar genoemde producten niet te worden aangeduid. De verkoopprijs moet wél worden vermeld. Nu artikel 3, tweede lid, van het ontwerpbesluit de mogelijkheid biedt om af te zien van de aanduiding

van de prijs per meeteenheid én de verkoopprijs, is het ontwerpbesluit op dit punt in strijd met artikel 5, eerste lid, van de Richtlijn. Het ontwerpbesluit behoeft op dit punt aanpassing.

b. Voorzover de producten bedoeld in categorie E zijn te kwalificeren als "los verkochte producten" in de zin van artikel 2 van de Richtlijn, geldt dat ingevolge artikel 3, derde lid, van de Richtlijn kan worden volstaan met de aanduiding van de prijs per meeteenheid. Nu artikel 3, tweede lid, van het ontwerpbesluit de mogelijkheid biedt om voor deze producten af te zien van de aanduiding van de verkoopprijs én de prijs per meeteenheid, is het ontwerpbesluit in strijd met artikel 3, derde lid, van de Richtlijn. Weliswaar kan ingevolge artikel 5, eerste lid, van de Richtlijn voor de aldaar genoemde producten vrijstelling van de aanduiding van de prijs per meeteenheid worden verleend, daarvan dient dan te blijken. Het ontwerpbesluit behoeft op dit punt aanpassing.

2. Los verkochte producten (artikel 3, vierde lid)

Zoals hiervoor reeds werd aangegeven wordt in de Richtlijn de term "los verkochte producten" gehanteerd en gedefinieerd. Deze term wordt echter niet gehanteerd in het ontwerpbesluit. Naar aanleiding daarvan maakt de Raad de volgende opmerkingen:

a. In artikel 3, vierde lid, van het ontwerpbesluit wordt een omschrijving gehanteerd die overeenstemt met hetgeen in artikel 2 van de Richtlijn wordt gedefinieerd als "los verkochte producten". In de toelichting bij artikel 3, vierde lid, wordt opgemerkt dat sprake is van een juridische verfijning ten opzichte van het Besluit prijsaanduiding goederen 1980. Naar het oordeel van de Raad ziet deze bepaling op hetgeen in de Richtlijn wordt aangeduid als "los verkochte producten". De Raad meent dat in deze bepaling sprake is van implementatie van artikel 3, derde lid, van de Richtlijn, te weten dat voor los verkochte producten alleen de prijs per meeteenheid behoeft te worden aangeduid. In de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit ontbreekt een dergelijke verwijzing naar de Richtlijn. Naar het oordeel van de Raad dient de toelichting dienovereenkomstig te worden aangevuld.

b. In de toelichting bij artikel 3, vierde lid, van het ontwerpbesluit wordt als voorbeeld genoemd de verkoop van producten op de markt. In artikel 3, tweede lid, Bijlage I, onder E, van het ontwerpbesluit is eveneens sprake van verkoop op de markt. Voorzover deze laatstgenoemde producten zijn te kwalificeren als "los verkochte producten" in de zin van artikel 2 van de Richtlijn, raadt de Raad aan, vanuit het oogpunt van systematiek en toegankelijkheid, deze onder artikel 3, vierde lid, van het ontwerpbesluit te brengen. Hiermee wordt de onder punt 1 van dit advies geconstateerde strijdigheid met de Richtlijn voorkomen. Tevens wordt daardoor duidelijk welk rechtsregime van kracht is voor de diverse, op de markt verkochte producten. De Raad adviseert bovendien de door de Richtlijn gebruikte term "los verkochte producten" in artikel 3, vierde lid, van het ontwerpbesluit over te nemen.

3. Koop op afstand (artikel 5, tweede lid)

In de artikelen 1 en 4 van Afdeling 9A van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (BW) wordt het begrip "prijs" aangeduid als de overeengekomen prijs dan wel de redelijke prijs. Uit de toelichting op deze afdeling kan worden afgeleid dat daarmee de verkoopprijs is bedoeld. De prijs per meeteenheid komt als zodanig niet voor in (de toelichting op) Afdeling 9A BW.

Uit de nota van toelichting blijkt dat met artikel 5, tweede lid, van het ontwerpbesluit wordt beoogd (delen van) het ontwerpbesluit van toepassing te laten zijn op de koop op afstand. Dit volgt echter niet uit de tekst van artikel 5, tweede lid, nu (delen van) het ontwerpbesluit van

toepassing worden verklaard op de aanduiding van de prijs per meeteenheid. Deze aanduiding behoeft echter ingevolge Afdeling 9A BW niet te worden vermeld. De Raad adviseert de woorden "per meeteenheid" in artikel 5, tweede lid, te schrappen.

4. Inwerkingtreding van wijziging Prijzenwet (artikel 8)

Artikel 8 van het ontwerpbesluit voorziet in de inwerkingtreding van de wet van 18 april 2002 houdende de wijziging van de Prijzenwet in verband met de systematiek en terminologie van de EG-richtlijn betreffende de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten (Stb.2002, 217). Ondanks de samenhang tussen die wet en het onderhavige ontwerpbesluit adviseert de Raad in verband met de toegankelijkheid van de wet- en regelgeving, de inwerkingtreding van de wet van 18 april 2002 in een afzonderlijk besluit op te nemen.

5. Beoogd resultaat

In de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit wordt betoogd dat de gehanteerde werkwijze in lijn is "met het principe dat een juiste implementatie van een richtlijn plaatsvindt indien de met die richtlijn beoogde resultaten worden bereikt". Hiermee wordt de indruk gewekt dat met het besluit van 21 maart 2000 de met de Richtlijn beoogde resultaten kunnen worden bereikt. De Raad heeft voorheen aangegeven dat de Richtlijn, als gevolg van de afwijkende systematiek en terminologie in het besluit van 21 maart 2000, niet volledig wordt geïmplementeerd en dat met het desbetreffende besluit de door de Richtlijn beoogde resultaten niet (kunnen) worden bereikt. De Raad beveelt aan de nota van toelichting op dit punt dienovereenkomstig aan te passen.

6. Voor redactionele kanttekeningen verwijst het college naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging in dezen een besluit te nemen, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State

Bijlage bij het advies van de Raad van State van 13 januari 2003, no. W10.02.0452/II, met redactionele kanttekeningen die de Raad in overweging geeft.

Ontwerpbesluit

- Artikel 2, tweede lid: na "uitlekgewicht" toevoegen: van het vaste bestanddeel. Aldus vindt een betere aansluiting plaats met de in artikel 2, tweede lid, van het ontwerpbesluit genoemde regelingen.

- Artikel 4, tweede lid, onder d, en derde lid: schrap "zicht-". De leesbaarheid van een prijsaanduiding is het gevolg van een zichtbare aanduiding. Ingevolge aanwijzing 52 van de Aanwijzingen voor de regelgeving (Ar) dienen bepalingen zo beknopt mogelijk te worden geformuleerd en dienen overbodige woorden weggelaten te worden. Nu artikel 4, eerste lid, van de Richtlijn eveneens spreekt over "goed leesbaar" levert het geen bezwaren op om "zicht-" weg te laten.

- Artikel 4, tweede lid, onder d: vervang "al dan niet" door zo nodig. De betekenis van "zo nodig" is duidelijker dan de aanduiding "al dan niet". Ingevolge aanwijzing 54 Ar (onder 2) verdient het de voorkeur de term "zo nodig" te gebruiken.

- In artikel 5, tweede lid, wordt verwezen naar artikel 46c lid 1, onder a, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (BW). In de nota van toelichting wordt gesteld dat Afdeling 9A van Boek 7 BW een regeling bevat "van de vermelding van de verkoopprijs in het kader van de koop op afstand". Artikel 7:46c lid 1, BW ziet echter niet op de koop op afstand als zodanig. De koop op afstand is gedefinieerd in artikel 7:46a BW. In artikel 7:46c lid 1, BW is geregeld welke gegevens in de precontractuele fase bij een koop op afstand moeten worden verstrekt door de verkoper. De prijs wordt genoemd in onderdeel c van deze bepaling. Het is onduidelijk of sprake is van een onnauwkeurige verwijzing. Indien dit het geval is, behoort het ontwerpbesluit te worden gewijzigd. Indien wèl is beoogd te verwijzen naar artikel 7:46c lid 1, onder a, BW, adviseert de Raad de nota van toelichting op dit punt aan te vullen.
  - Ingevolge aanwijzing 96 Ar behoren artikel 6 (vaststelling citeertitel), artikel 7 (intrekking van de regeling) en artikel 9 (inwerkingtreding) in de juiste volgorde te worden geplaatst en dienovereenkomstig te worden vernummerd.
  - In het opschrift bij Bijlage II wordt verwezen naar artikel 3, derde lid, onder a, van het ontwerpbesluit. Dit moet zijn: artikel 3, derde lid, aanhef en onder c.
- Nota van toelichting
- Een toelichting op artikel 4 en Bijlage II ontbreekt. In deze onderdelen van het ontwerpbesluit is echter (deels) sprake van implementatie van de Richtlijn en (deels) van het voeren van een eigen nationaal beleid. De Raad raadt dientengevolge aan deze onderdelen van het ontwerpbesluit te voorzien van een toelichting.
  - De toelichting behorende bij artikel 9 ziet tevens op hetgeen is bepaald in artikel 8. Uit een oogpunt van volledigheid verdient het aanbeveling artikel 8 eveneens te vermelden in het opschrift.
  - De transponeringstabel bevat verschillende onjuistheden. Deze onjuistheden dienen te worden gecorrigeerd.

Nader rapport (reactie op het advies) van 16 mei 2003

1. Artikel 3, derde lid, van de richtlijn bepaalt dat voor los verkochte producten alleen de prijs per meeteenheid vermeld hoeft te worden. Met los verkochte producten wordt dan bijvoorbeeld de verkoop van losse thee in een theespeciaalzaak bedoeld. Hierop ziet artikel 3, vierde lid, van het Besluit prijsaanduiding producten. Ook op de markt komt deze verkoopmodaliteit geregeld voor.

Bijlage I, onder E, van het besluit schetst een andere verkoopwijze die uitsluitend op de markt gebruikt wordt, waarbij marktkooplieden met behulp van welsprekendheid producten aan het aanwezige publiek aanbieden. Kenmerkend hiervoor is dat de verkoopprijs of prijs per meeteenheid niet van tevoren vaststaat, maar in wisselwerking met het aanwezige publiek tot stand komt. Het is naar de aard van deze verkoopmodaliteit onmogelijk om voor de verkochte producten vooraf een prijs aan te duiden. De richtlijn noemt deze verkoopmodaliteit niet. Nu het met de richtlijn bedoelde resultaat op geen enkele manier kan worden bereikt, rijst de vraag of de richtlijn wel bedoeld is voor deze verkoopmodaliteiten. Uit doel en bewoordingen van de richtlijn blijkt dat het niet het geval te zijn. Om deze reden wordt de verkoper die producten op de geschetste wijze te koop aanbiedt, vrijgesteld van de prijsaanduidingsverplichting.

2a. De nota van toelichting is op de door de Raad voorgestelde wijze aangepast.

2b. Dit punt is onder 1 grotendeels behandeld. Hier wordt nog vermeld dat naar aanleiding van het advies van de Raad de term "los verkochte producten" bij de definitiebepalingen van het besluit is opgenomen.

3. Het Burgerlijk Wetboek voorziet niet in een algemene regeling inzake prijsaanduiding voor producten. In artikel 46c, eerste lid, onderdeel c, van Boek 7 is echter wel een bepaling opgenomen voor de prijsaanduiding van de verkoopprijs bij koop op afstand, zoals richtlijn nr.97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten (PbEG L 144) vereist. In die richtlijn is geen verplichting tot vermelding van de prijs per meeteenheid opgenomen. Richtlijn nr. 98/6/EG zondert verkoop op afstand echter niet uit. Artikel 5, tweede lid, vult de regeling van het Burgerlijk Wetboek voor verkoop op afstand daarom aan met de verplichting de prijs per meeteenheid ook te vermelden. Ik heb dit in het besluit en in de toelichting verduidelijkt.

4. Ik deel de mening van de Raad van State dat de inwerkingtreding van wet- en regelgeving op een toegankelijke wijze moeten worden bekendgemaakt. Aanwijzing 173 stelt dat de inwerkingtreding van een wet of algemene maatregel van bestuur zodanig wordt geregeld dat deze hetzij blijkt uit het Staatsblad waarin de regeling is geplaatst danwel uit een ander Staatsblad is af te leiden. Hoewel de inwerkingtreding regelmatig in een apart koninklijk besluit wordt geregeld, spreken de aanwijzingen voor de regelgeving hiervoor geen voorkeur uit.

In dit geval is niet voor inwerkingtreding bij afzonderlijk koninklijk besluit gekozen, omdat de wijziging van de Prijzenwet dermate nauw verbonden is met het besluit, dat wet en besluit gelijktijdig in werking moeten treden. Naar mijn mening kan juist verwarring bij de justitiabele optreden, indien een apart besluit voorziet in inwerkingtreding van de wet. In de eerste plaats is dan naast de publicatie van wet en besluit een derde publicatie in het Staatsblad noodzakelijk. In de tweede plaats moet in een dergelijk koninklijk besluit de inwerkingtreding van het Besluit prijsaanduiding producten afgestemd worden op de inwerkingtreding van de wijziging van de Prijzenwet, omdat deze gelijktijdig in werking moeten treden. Een en ander is juridisch ingewikkelder en onoverzichtelijker dan het opnemen van de inwerkingtreding van de wijziging van de Prijzenwet in het Besluit prijsaanduiding producten.

5. In het nader rapport naar aanleiding van het advies van de Raad bij de wijziging van het Besluit prijsaanduiding goederen 1980 is aangegeven dat inderdaad de aansluiting van de prijzenregelgeving bij de richtlijn wat betreft systematiek en terminologie voor verbetering vatbaar was. Met het onderhavige besluit, in vervolg op de wijziging van de Prijzenwet, worden dergelijke verbeteringen aangebracht, zoals in de nota van toelichting wordt beschreven.

Over de vraag of de doelstellingen van de richtlijn materieel behaald waren met de wijziging van het Besluit prijsaanduiding goederen 1980 merk ik het volgende op. De harmonisatie van regelgeving binnen de Europese Unie geschiedt hoofdzakelijk op twee manieren. Enerzijds door middel van verordeningen, die rechtstreeks en in al hun onderdelen toepasselijk zijn in de lidstaten, anderzijds door middel van richtlijnen, die verbindend zijn ten aanzien van het te bereiken resultaat (artikel 249 EG-Verdrag). Lidstaten stuiten bij de implementatie van richtlijnen regelmatig op de vraag of een bepaalde implementatiemethode past binnen de systematiek van de richtlijn enerzijds en het eigen regelgevingcomplex anderzijds. Met de herziening van het Besluit prijsaanduiding goederen 1980 van 20 maart 2000 is de richtlijn

geïmplementeerd ten aanzien van het te bereiken resultaat, zoals in artikel 249 van het EG-Verdrag wordt voorgeschreven. De Europese Commissie heeft na toezending van dat besluit geen opmerkingen gemaakt die wijzen op een onjuiste implementatie van de richtlijn.

6. De redactionele kanttekeningen van de Raad van State zijn in het besluit verwerkt.

Ik moge U hierbij het gewijzigde ontwerpbesluit en de gewijzigde nota van toelichting doen toekomen en U verzoeken overeenkomstig dit ontwerp te besluiten.

De Minister van Economische Zaken

---

(1) Richtlijn 98/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 februari 1998 betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten (PbEG L 80).